

१. Coalition for Disaster Resilient Infrastructure (CDRI) या आघाडीचे सचिवालय खालीलपैकी कोठे आहे ?

- १) नवी दिल्ली   २) काठमांडू   ३) टोकियो   ४) न्यूयॉर्क

२. जी २० शिखर परिषदाबाबत योग्य जोड्या जुळवा

वर्ष   यजमान देश

- अ) २०२१   १) भारत
ब) २०२२   २) इंडोनेशिया
क) २०२३   ३) इटली
ड) २०२४   ४) ब्राझील

	अ	ब	क	ड
१)	२	१	४	३
२)	३	१	२	४
३)	३	२	१	४
४)	२	१	३	४

३. अलीकडे पंतप्रधान नरेंद्र मोदींच्या हस्ते ..... संघटनेच्या वर्धापन दिनानिमित्ताने ..... रुपयांच्या नाण्याचे अनावरण करण्यात आले ?

- १) ILO, 100   २) WFP, 50   ३) FAO, 75   ४) WTO, 25

४. अलीकडे भारत सरकारने आर्किटक धोरण मसुदा प्रसिध्द केला त्या अनुषंगाने खालीलपैकी अयोग्य विधान/ने ओळखा ?

- अ) भारत २०१३ पासून आर्किटक परिषदेचा सदस्य आहे
ब) आर्किटक परिषदेचे मुख्यालय आईसलँडमध्ये आहे
क) हिमाद्री IndArc भारती या भारताच्या आर्किटक प्रदेशातील प्रयोगशाळा आहेत
१) फक्त ब   २) फक्त क   ३) फक्त अ, ब   ४) वरीलपैकी सर्व

५. योग्य जोड्या जुळवा

सोलार प्रकल्प	राज्य
अ) भादला सोलार पार्क	i) आंध्रप्रदेश
ब) रेवा अल्ट्रा मेगा सोलार प्रोजेक्ट	ii) कर्नाटक
क) पावागडा सोलार पार्क	iii) राजस्थान
ड) कुर्नूल अल्ट्रा मेगा सोलार पार्क	iv) मध्यप्रदेश

	अ	ब	क	ड
१)	ii	iv	i	iii
२)	iii	i	iv	ii
३)	iii	iv	ii	i
४)	ii	iv	iii	i

६. फरारी आर्थिक गुन्हेगार कायदा, २०१८ नुसार एखाद्या व्यक्तीला फरारी गुन्हेगार म्हणून घोषित करण्यासाठी किमान किती मूल्याच्या गुन्हाची मर्यादा ठरविण्यात आली आहे ?

- १) १० कोटी   २) ५० कोटी   ३) १०० कोटी   ४) १५० कोटी

७. जागतिक आनंद अहवाल २०२१ (World Happiness Index 2021) बाबत खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा ?

- अ) Economist Intelligence Unit तर्फे हा निर्देशांक प्रकाशित केला जातो
ब) भारत या क्रमवारीनुसार १३९ व्या क्रमांकावर आहे
क) फिनलंड आणि दक्षिण सुदान अनुक्रमे सर्वाधिक आनंदी व दुःखी देश ठरले आहेत.
१) फक्त अ व क चूक   २) फक्त अ व क अचूक   ३) फक्त ब चूक   ४) सर्व चूक

८. Freedom Pineapple Movement ही चळवळ खालीलपैकी कोणत्या देशाशी / प्रदेशाशी संबंधित आहे ?

- १) आर्मेनिया   २) हाँगकाँग   ३) तैवान   ४) वरीलपैकी कोणतेही नाही

९. अलीकडे 'एव्हर गिवन' जहाज अडकल्यामुळे सुएज कालवा चर्चेत आला होता. हा कालवा कोणत्या दोन समुद्रांना जोडतो?

- १) लाल समुद्र (Red Sea) – एडनचे आखात (gulf of Aden)
२) भूमध्य समुद्र (Mediterranean Sea) – लाल समुद्र (Red Sea)
३) पर्शियन आखात (Persian Gulf) – लाल समुद्र (Red Sea)
४) काळा समुद्र – लाल समुद्र (Red Sea)

१०. जागतिक ऊर्जा संक्रमण निर्देशांक २०२१ (Global Energy Transition Index) बाबत खालील विधानांवरून अयोग्य विधान दर्शवणारा पर्याय निवडा ?

- १) या निर्देशांकानुसार भारत ८७ व्या स्थानावर आहे
२) International Energy Agency (IEA) तर्फे हा निर्देशांक प्रसिध्द करण्यात येतो.
३) स्वीडन अव्वल क्रमांकावर आहे
४) एकही अयोग्य विधान नाही

११. 'भाषा संगम' संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या ?
 अ) एक भारत श्रेष्ठ भारत अंतर्गत हा केंद्रीय सांस्कृतिक मंत्रालयाचा उपक्रम आहे
 ब) २२ भारतीय भाषांमध्ये दैनंदिन वापरातील मूलभूत वाक्ये शिकवण्याचे या उपक्रमाचे उद्दिष्ट आहे.
 क) हा उपक्रम राष्ट्रीय शैक्षणिक संशोधन आणि प्रशिक्षण परिषदेने (NCERT) विकसित केला आहे.
 वरीलपैकी कोणते विधान योग्य आहे/आहेत ?
 १) फक्त अ २) अ आणि ब फक्त ३) ब आणि क फक्त ४) अ, ब आणि क
-
१२. मोलनुपीरवीर (Molnupiravir) अलीकडे चर्चेत आहे. खालीलपैकी कोणत्या रोगावर उपचार करण्यासाठी ते विकसित करण्यात आले आहे ?
 १) क्षयरोग २) अल्झायमर रोग ३) कोविड - १९ ४) रक्ताचा कर्करोग
-
१३. खालील जोड्या विचारात (क्रीडा पुरस्कार : वैशिष्ट्ये)
 अ) ध्यानचंद पुरस्कार : भारतातील क्रीडा क्षेत्रात दिला जाणारा सर्वोच्च पुरस्कार
 ब) मौलाना अब्दुल कलाम आझाद करंडक : विद्यापीठ स्तरावरील क्रीडा कामगिरीसाठी
 क) राष्ट्रीय खेल प्रोस्ताहन पुरस्कार : कॉर्पोरेट संस्थांना (खाजगी आणि सार्वजनिक), क्रीडा नियंत्रण मंडळे, स्वयंसेवी संस्था इ.
 वरीलपैकी कोणती जोडी बरोबर आहे ?
 १) फक्त अ २) अ आणि ब फक्त ३) ब आणि क फक्त ४) अ, ब आणि क
-
१४. खालील जोड्या विचारात घ्या :
 लष्करी सराव : देश
 अ) मैत्री : भारत - थायलंड
 ब) दोस्ती : भारत - मालदीव - थायलंड
 क) मैनामती मैत्री : भारत - बांगलादेश
 वरीलपैकी कोणती जोडी बरोबर जुळली / आहे ?
 १) फक्त अ २) अ आणि ब फक्त ३) अ आणि क फक्त ४) अ, ब आणि क
-
१५. खालीलपैकी कोणती भारतीय शहरे UNESCO क्रिएटिव्ह सिटीज नेटवर्क (UCCN) मध्ये समाविष्ट आहेत ?
 अ) हैदराबाद ब) वाराणसी क) जयपूर ड) श्रीनगर
 खालीलपैकी योग्य उत्तर निवडा :
 १) फक्त अ आणि ड २) फक्त ब आणि क ३) फक्त क आणि ड ४) वरीलपैकी सर्व
-
१६. जागतिक बँकेने जाहीर केलेल्या आकडेवारीनुसार २०२० मध्ये परदेशातील नागरिकांकडून सर्वाधिक पैसे (remittances) मायदेशी मिळवण्यामध्ये ..... देश अव्वल ठरला असून त्याला ..... देशाकडून सर्वाधिक पैसे (remittances) मिळाले आहेत ?
 १) चीन, अमेरिका २) भारत, अमेरिका ३) अमेरिका, चीन ४) भारत, युएई
-
१७. कोणत्या पद्धतीत शासकीय अधिकारी सरळ शेतकऱ्यांकडून जमीन महसूल वसूल करित असे ?
 १) कायमधारा २) रयतवारी ३) महालवारी ४) वायदा
-
१८. आर्य समाजाचे घोष वाक्य कोणते ?
 १) उपनिषदांकडे परत २) वेदांकडे परत चला
 ३) पुराणांकडे परत चला ४) स्मृतींकडे परत चला
-
१९. वहाबी चळवळीचे उद्दिष्ट कोणते ?
 १) मुसलमानांमध्ये शिक्षणाचा प्रसार करणे. २) जगातील सर्व मुसलमानांचे एकत्रीकरण करणे.
 ३) हिंदूना विरोध करणे. ४) मुसलमानांचे राज्य स्थापन करणे.
-
२०. उमाजी नाईक यांच्या संदर्भात योग्य विधान कोणते ?
 अ) उमाजी नाईक यांनी पुणे परिसरातील रामोशांना संघटीत करून ब्रिटीश विरुद्ध बंड पुकारले.
 ब) उमाजी नाईक यास पकडून देणाऱ्यास ५ हजाराचे बक्षीस ठेवण्यास आले होते.
 क) त्याने १९२४ साली भांबुडर्चाचा लष्करी खजिना लुटला.
 १) अ व ब योग्य २) ब व क योग्य
 ३) अ व क योग्य ४) वरीलपैकी सर्व योग्य
-
२१. सायमन कमिशनवर भारतीय जनतेने बहिष्कार घातला कारण .....
 १) कमिशनची नेमणूक उशिरा झाली. २) यात एकही भारतीय प्रतिनिधी नव्हता.
 ३) कमिशनची नियुक्ती बेकायदेशीर होती. ४) गांधीजींना अटक करण्यात आली.
-
२२. अचूक कालक्रम लावा.
 अ) गदर पार्टीची स्थापना ब) चौरीचौरा घटना
 क) खुदीराम बोसची फाशी ड) मलबारमध्ये मोपला बंड
 १) अ, ब, क, ड २) ब, अ, ड, क ३) क, ड अ, ब ४) क, अ, ड, ब

२३. भारताच्या स्वातंत्र्यापूर्वी कोणत्या घटनांनी जनमाणसाचे मत इंग्रजांविरुद्ध जागृत करण्यात आले होते ?
 १) नीळे संबंधित उठाव इ.स. १८५९ —६०
 २) कुकी येथील उठाव इ.स. १८६०—९०
 ३) पावना येथील शेतकरी उठाव इ.स. १८७२ —७३
 ४) वरील तिन्ही उठाव
-
२४. 'लक्ष्मीदान' हा ग्रंथ पुढीलपैकी कोणाचा आहे ?
 १) रामकृष्ण विश्वनाथ
 २) पृथ्वीशचंद्र रॉय
 ३) गोपाळहरी देशमुख
 ४) पांडूरंग तर्खडकर
-
२५. पुढील विधान कोणत्या ब्रिटीश गव्हर्नर जनरलचे आहे ?
 विधान : "भारत हा आपल्या साम्राज्याच्या केंद्रबिंदू आहे. परंतु भारत गमावला तर आपल्या साम्राज्याचा सुर्य मावळलेला असेल"
 १) लॉर्ड डलहौसी
 २) लॉर्ड विल्यम बेंटीक
 ३) लॉर्ड कर्झन
 ४) लॉर्ड क्लाइव्ह
-
२६. .... यांच्या मते, "आर्थिक निःसारणामुळे सर्वात समृद्ध देशाला गरीब व पुर्वीपेक्षा अधिक व्यापक वार्ट व नेहमी येणाऱ्या दुष्काळाची भुमी बनविले"
 १) दादाभाई नौरोजी
 २) आनंद चार्लु
 ३) रमेशचंद्र दत्त
 ४) पृथ्वीशचंद्र रॉय
-
२७. ब्रिटीशांच्या भारतातील प्रांतीय प्रशासनाबाबत पुढीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे ?
 अ) १९०५ साली बंगाल प्रांताची फेररचना करण्यात आली.
 ब) अयोध्या व वायव्य प्रांताचे एकत्रीकरण करण्यात आले.
 क) १८६१ मध्ये मध्यप्रांत तयार करण्यात आला.
 ड) ब्रिटीशांनी १८५६ मध्ये अयोध्या प्रांतावर आलेले वर्चस्व प्रस्थापित केले.
 इ) प्रांतिक सनदी सेवा ब्रिटीशांनी भारतात लागू केली.
 फ) ब्रिटीशांना प्रांतिक प्रशासन जनताभिमुख करायचे होते.
 १) अ, ब, क बरोबर
 २) अ, ब, क, फ चूक
 ३) अ, ब, क, ड, फ बरोबर
 ४) वरील सर्व बरोबर
-
२८. इ.स. १८५८ नंतर ब्रिटीश शासनाने ..... अशा लष्कराच्या दोन पलटनी नव्याने निर्माण केल्या.
 १) शाही इंजिनिअर्स व हॉटसन पलटन
 २) शाही सशस्त्र पलटन व शाही इंजिनिअर्सस पलटन
 ३) शाही हॉटसन व शाही इंटरनॅशनल पलटन
 ४) इंडियन पलटन व शाही इंजिनिअर्स पलटन
-
२९. बक्सरच्या लढाईत इंग्रजा विरुद्ध पुढील कोणत्या राजांमध्ये युती झाली ?
 अ) सिराजउद्दौला
 ब) शुजाउद्दौला
 क) मीर कासीम
 ड) मीर जाफर
 इ) शहाआलम दुसरा
 फ) फरूखशियर
 १) अ, ब, क
 २) ब, क, इ
 ३) ब, क, फ
 ४) अ, ब, ड
-
३०. इंग्रजांनी मद्रासमधील वखार येथे बांधलेल्या किल्ल्यामुळे कोणत्या नावाने प्रसिद्ध होती ?
 १) फोर्ट विल्यम जॉर्ज
 २) फोर्ट जॉर्ज
 ३) फोर्ट सेंट जॉर्ज
 ४) जॉर्ज सेंट फोर्ट
-
३१. खालील विधाने लक्षात घ्या.
 कथन १) नद्यांच्या अपक्षरण कार्यामुळे सहयाद्री पर्वत रांगांची सलगता खंडीत झालेली आढळते.
 कारण २) नद्यांच्या अपक्षरण कार्यामुळे जलविभाजक स्थान बदलले जाते.
 १) १ व २ दोन्ही बरोबर असून २ हे १ चे योग्य कारण आहे.
 २) १ व २ दोन्ही बरोबर असून २ हे १ चे योग्य कारण नाही.
 ३) १ व २ दोन्ही चूक
 ४) १ बरोबर, २ चूक
-
३२. खालील विधाने लक्षात घ्या व सत्य कथने निवडा.
 अ) महाराष्ट्राच्या उत्तर सीमेवर सातपुडा रांगा (पुर्व-पश्चिम) पसरलेली आहे.
 ब) सातपुडा पर्वतरांगेमुळे नर्मदा व तापी नदीचे खोरे अलग झालेले आहे.
 क) अस्तंभा हे (१३२५ मीटर) सातपुडा पर्वतातील सर्वात उंची शिखर आहे.
 ड) सातपुडा पर्वताच्या मध्यभागी बऱ्हाणपुर ही खिंड आहे.
 १) अ, ब, क सत्य
 २) ब, क, ड सत्य
 ३) अ, ब, ड सत्य
 ४) वरीलपैकी सर्व
-
३३. खालीलपैकी कोणते विधान सत्य आहे ?
 अ) नर्मदा व तापी नदीच्या दरम्यान सातपुडा पर्वत आहे.
 ब) नर्मदा व तापी नदीच्या दरम्यान अजिंठा डोंगररांगा आहेत.
 क) गोदावरी व भीमा नदीच्या दरम्यान सातमाळा डोंगररांगा आहेत.
 ड) गोदावरी व भीमा नदीच्या दरम्यान शंभू महादेव डोंगररांगा आहेत.
 १) केवळ अ
 २) केवळ ब
 ३) ब व क
 ४) क व ड

३४. .... ही भीमा नदीची उपनदी आहे ?
 अ) इंद्रायणी   ब) मुळा—मुठा   क) सीना व माण   ड) नीरा व घोड
 १) केवळ अ व क   २) केवळ अ, ब, ड
 ३) अ, ब, क, ड   ४) केवळ ब व क
-
३५. नाईल नदीबाबत योग्य विधाने ओळखा.
 अ) नाईल नदी ही आफ्रिका व जगातील सर्वात लांब नदी आहे.
 ब) सन १९०२ मध्ये नाईल नदीवर आश्वान धरण बांधण्यात आले.
 क) या नदीला इजिप्तची देणगी म्हणतात.
 ड) ही हिंदी महासागराला जाऊन मिळते.
 १) अ व क   २) अ, ब, क, ड   ३) अ, ब, क   ४) क व ड
-
३६. महाराष्ट्रात उष्णप्रदेशीय निम—सदाहरित वने ..... येथे आढळतात.
 अ) भंडारा, चंद्रपूर व गडचिरोली
 ब) अकोला, अमरावती व नागपूर
 क) अहमदनगर, सोलापूर व नागपूर
 ड) पश्चिम घाट प्रदेश
 १) अ, ब, क   २) केवळ ड   ३) अ व ड   ४) ब व क
-
३७. खालील विधाने लक्षात घ्या.
 कथन १) महाराष्ट्रात नदी खोऱ्याच्या सखल भागात विहीरीद्वारे होणाऱ्या जलसिंचनाचे प्रमाण सर्वात जास्त आहे.
 कारण २) महाराष्ट्रातील नदी — खोऱ्याच्या भागात पृष्ठीय जल उपलब्धता सर्वाधिक आहे.
 १) १ व २ दोन्ही बरोबर असून २ हे १ चे योग्य कारण आहे.
 २) १ व २ दोन्ही बरोबर असून २ हे १ चे योग्य कारण नाही.
 ३) १ व २ दोन्ही चूक
 ४) १ बरोबर, २ चूक
-
३८. खालीलपैकी लोहखनिजाचा कोणता प्रकार नाही ?
 अ) लेमोनाईट   ब) सीडेराईट   क) लिग्नाईट   ड) मॅग्नेटाईट   इ) पीट
 १) क व ड   २) क व इ   ३) अ, क, इ   ४) ब व क
-
३९. खालील कथनातील वर्णन हे खालीलपैकी कोणत्या मृदा प्रकारचे आहे ?
 अ) ग्रॅनाईट व नीस खडकांचे अपक्षय होऊन तयार झालेली मृदा
 ब) फॉस्फरीक अॅसीड सेंद्रीय द्रव्ये पोटॅशचे प्रमाण अत्यल्प
 क) भंडारा, चंद्रपूर, गडचिरोली मुख्यत्वे पुर्व महाराष्ट्रात आढळते.
 ड) या मृदेत भुईमुग, तांदूळ, बटाटे इत्यादी पिके घेतली जाते.
 १) जीभी मृदा   २) गाळाची मृदा   ३) रेगुर मृदा   ४) तांबडी—पिवळसर मृदा
-
४०. खालील विधानांचा विचार करा.
 अ) गंगा नदी ही भारतातील सर्वात लांब व पवित्र नदी आहे.
 ब) गंगा नदी हिमाचल प्रदेश राज्यामध्ये उत्तरकाशी जिल्ह्यात गंगोत्री हिमनदीपासून गौमुखाजवळ उगम पावते.
 क) गंगानदी गंगोत्री हिमनदीपासून गौमुखाजवळ उगम पावते, तेथे ती भागीरथी या नावाने ओळखली जाते.
 ड) गंगा नदी मंदाकीनी या नावाने ओळखली जाते.
 १) सर्व योग्य   २) अ, ब, क योग्य   ३) अ व क योग्य   ४) अ, ब, ड योग्य
-
४१. भारतातील लोहपोलाद प्रकल्पाविषयी चुकीची जोडी निवडा.
 लेहपोलाद प्रकल्प   राज्य
 १) बर्नपुर (खासगी क्षेत्रातील)   पश्चिम बंगाल
 २) जमशेदपुर (बोकारो)   झारखंड
 ३) सालेम लोहपोलाद प्रकल्प   छत्तीसगड
 ४) भद्रावती लोहपोलाद प्रकल्प   कर्नाटक
-
४२. भारतात चतुर्भूजा महामार्गाने ..... ही चार शहरे जोडली जात आहेत.
 १) मुंबई — दिल्ली — कानपुर — कोलकाता   २) दिल्ली — मुंबई — भोपाळ — कोलकाता
 ३) दिल्ली — अहमदाबाद — मुंबई — कन्याकुमारी   ४) दिल्ली — मुंबई — चेन्नई — कोलकाता
-
४३. भारतातील उत्तर मैदानी प्रदेशात रेल्वेचे दाट जात असण्याचे कारण म्हणजे ?
 अ) दाट लोकसंख्या
 ब) प्रवासी व मालवाहतुकीचे प्रमाण जास्त.
 क) मंद उताराचा प्रदेश
 १) फक्त अ   २) फक्त क   ३) ब व क   ४) अ, ब, क

५४. लोकायुक्ताची नियुक्ती करतांना बहुतेक रात्यातील राज्यपाल खालीलपैकी कोणाशी सल्लामसलत करतात ?
 अ) भारताचे राष्ट्रपती ब) विधानसभेचे सभापती क) विधानसभेतील विरोधी पक्षनेते
 ड) विधानपरिषद अध्यक्ष इ) उच्च न्यायालयाचे मुख्य न्यायाधीश
 १) क आणि इ २) अ आणि इ ३) ड आणि इ ४) ब व ड
-
५५. खालीलपैकी योग्य विधान ओळखा.
 अ) विधानपरिषदेची रचना — कलम १७१ ब) राज्यपालाचे विशेष अभिभाषण — कलम १७६
 क) विधानसभेचा अध्यक्ष वा उपाध्यक्ष — कलम १७८ ड) धनविदेयकाची व्याख्या — कलम १९९
 १) सर्व अयोग्य २) सर्व योग्य ३) अ, क योग्य ४) क, ड योग्य
-
५६. महाराष्ट्रातील पंचायत राज्याचा आकृतिबंध निश्चित करण्यासाठी सर्वात प्रथम कोणती कमिटी नेमली होती ?
 १) ल.ना. बोगिरवार २) बाबुराव काळे
 ३) वसंतराव नाईक ४) प्राचार्य पी.बी. पाटील
-
५७. जिल्हा परिषदेचे अंदाजपत्रक तयार करण्याचे काम ..... करतात.
 १) मुख्य कार्यकारी अधिकारी २) जिल्हा परिषद अध्यक्ष
 ३) जिल्हाधिकारी ४) स्थायी समिती अध्यक्ष
-
५८. .... हे जिल्हा नियोजन व जिल्हा विकास मंडळाचे अध्यक्ष असतात.
 १) जिल्ह्याचे पालकमंत्री २) राज्याचे अर्थमंत्री
 ३) राज्यपरिवहन मंत्री ४) यापैकी नाही
-
५९. कटक मंडळाबाबत सत्य विधाने ओळखा.
 अ) राज्यामध्ये ज्या ठिकाणी लष्करी छावण्या असतात त्या नागरी भागातील कारभार कटक मंडळाच्या माध्यमातून पहिला जातो.
 ब) कटकमंडळाची स्थापना १९२४ च्या कॅन्टोनमेंट बोर्ड्स अॅक्टनुसार झाली.
 क) कटक मंडळावर नियंत्रण भारत सरकारच्या संरक्षण ग्रंथालयाचे शेट नियंत्रण असते.
 ड) भारतामध्ये ७२ कटकमंडळे आहेत.
 इ) महाराष्ट्रात ५ कटकमंडळे आहेत.
 फ) छावणीचा प्रमुख लष्करी अधिकारी स्टेशन कमांडर हा कटक मंडळाचा पदसिद्ध अध्यक्ष असतो.
 १) अ, क, फ २) अ, ब, क, फ ३) अ, क, इ, फ ४) अ, ड, इ
-
६०. खालीलपैकी सत्य विधाने विचारात घ्या.
 अ) अर्धविकसितता ब) चुकीची शिक्षणपद्धती क) प्रादेशिक असमतोल
 ड) मर्यादीत गुंतवणूक इ) भ्रष्टाचार व लाचलुचपत फ) निम्न जीवनमान
 ज) मंद विकासदर
 वरीलपैकी कोणत्या घटकाचे वर्णन दारिद्र्याचे कारण म्हणून करता येईल ?
 १) अ, ब, क २) अ, ब, क, ज ३) क, ड, इ, फ, ज ४) अ, ब, ड, फ, ज
-
६१. खालील विधाने लक्षात घ्या.
 कथन १) निरपेक्ष दारिद्र्य हे (बहुतांशी) विकसित देशात आढळत नाही.
 कारण (२) विकसित देशांतील बहुतांश लोकांच्या मुलभूत गरजांची पूर्तता झालेली असते.
 १) १ व २ दोन्ही बरोबर असून २ हे १ चे योग्य कारण आहे.
 २) १ व २ दोन्ही बरोबर असून २ हे १ चे योग्य कारण नाही.
 ३) १ बरोबर २ चूक
 ४) १ चूक, २ बरोबर
-
६२. दारिद्र्याचे मुलभूत निर्देशांक म्हणून खालीलपैकी कोणत्या घटकाचे मुल्य विचारात घेता येणार नाही ?
 अ) राहणीमानाची पातळी ब) दारिद्र्यरेषा क) उष्मांक पातळी
 ड) दरडोई उत्पन्न इ) दरडोई उपभोग
 १) अ व इ २) अ, ब, इ ३) केवळ अ ४) यापैकी नाही
-
६३. योग्य जोड्या लावा.
 अ) प्रच्छन्न बेकारी i) काल्पनिक बेकारी
 ब) घर्षणजन्य बेकारी ii) संगणक
 क) ऐच्छिक बेकारी iii) शुन्य सिमांत उत्पादकता
 ड) तांत्रिक बेकारी iv) तात्पुरती बेकारी
 १) अ—ii, ब—iii, क—i, ड—iv, २) अ—iii, ब—iv, क—i, ड—ii,
 ३) अ—iii, ब—i, क—ii, ड—iv, ४) अ—ii, ब—i, क—iv, ड—iii,

७६. योग्य जोडया लावा.

१) पेशी	अ) वॉटसन व कोक
२) पेशीकेंद्रक	ब) रॉबर्ट हुक
३) तंतुकणिका	क) रॉबर्ट ब्राऊन
४) डि.एन.ए.	ड) फ्लेमिंग
	इ) फ्रेडरीक मीरशर

१) ब	क	ड	अ
२) ब	क	ड	इ
३) ब	क	इ	अ
४) इ	ब	ड	अ

७७. सदिश राशीचे वर्णन करण्यासाठी .....

१) फक्त दिशा पुरेशी असते	२) फक्त परिमाण पुरेसे असते
३) दोन्ही परिमाण व दिशा आवश्यक असता	४) दिशा किंवा परिमाण यापैकी कोणतेही एक पुरेसे असते.

७८. खालील विधाने लक्षात घ्या.

- कथन अ) मानवी रक्तातील लोहित पेशीचे विभाजन होत नाही.
कारण ब) लोहित पेशीमध्ये केंद्रक असते.
- १) अ व ब दोन्ही बरोबर असून ब हे अ चे योग्य कारण आहे.
२) अ व ब दोन्ही बरोबर असून ब हे अ चे योग्य कारण नाही.
३) अ बरोबर व ब चूक
४) अ चूक, ब बरोबर

७९. खालीलपैकी कोणत्या प्राण्याचे वर्गीकरण आपल्याला उभयलिंगी या गटात करता येणार नाही ?

अ) हायड्रा	ब) लिक्वरफ्ल्युक	क) गांडूळ	ड) मधमाशी
१) अ व क	२) क व ड	३) केवळ ड	४) ब, क, ड

८०. एका भिंगावर प्रकाशकिरण पडले असता. त्याचे विचलन होत नाही. म्हणून आपाती किरण ..... पडला असला पाहिजे.

१) वक्रता केंद्र	२) प्रकाशीय केंद्रावर
३) द्वितीय नाभीय केंद्र	४) प्रकाशीय अक्षावर २F बिंदूपाशी

८१. सजीव वर्गीकरणाची अत्याधुनिक पध्दती मुख्यतः ..... या रेणुच्या अभ्यासावर आधारित आहे.

१) DNA	२) RNA	३) प्रथिन रेणु	४) वरीलपैकी सर्व

८२. खालील विधाने लक्षात घ्या व सत्य कथन निवडा.

- अ) कवक या उपवर्गीतील सजीव परपोषी पध्दतीचा अवलंब करतात.
ब) काही कवक मृतोपजीवी असतात
क) कवकांची वाढ ओल्या आणि दमट ठिकाणी होते.
ड) कवक वर्गातील सजीवांचे सहजीवन परस्परपुरक असते
- १) अ व ब   २) केवळ ड   ३) अ, ब, क   ४) ब, क, ड

८३. असंवहनी वनस्पती गटात खालीलपैकी कोणत्या वनस्पती गटात समावेश होतो ?

अ) थॅलोफायटा (प्रकायोदभिदी)	ब) ब्रायोफायटा (हरितोदभिदी)		
क) टेरीडोफायटा (नेचोदभिदी)	ड) स्पेरमॅटोफायटा (बिजोदभिदी)		
१) अ व ब	२) ब व क	३) ब, क, ड	४) अ व ड

८४. खालीलपैकी वनस्पतीत आढळणारे रंगद्रव्य कोणते ?

अ) क्लोरोफील	ब) ए.टी.पी.	क) झॅथोफिल	४) कॅरोटिन
१) अ व ब	२) ब, क, ड	३) अ, क, ड	४) केवळ अ

८५. तापमान १°C ने वाढ झाल्यावर ध्वनीचा वेग .....m/s इतका वाढतो.

१) १.२ m/s	२) ०.६ m/s	३) १० m/s	४) २५ m/s

८६. खालील विधाने लक्षात घ्या व योग्य असणारे विधान निवडा.

- अ) एखाद्या वस्तुने प्रत्यक्ष आक्रमिलेल्या दोन बिंदूमधील मार्गाची लांबी (एकूण) म्हणजे अंतर
ब) एखाद्या वस्तुने आरंभ बिंदूपासून अंतिम बिंदूपर्यंत कापलेले सर्वात कमी अंतर म्हणजे विस्थापन
क) एखाद्या वस्तुने एकक वेळात कापलेले अंतर म्हणजे चाल
ड) एखाद्या वस्तुने एकक काळात विशिष्ट दिशेने कापलेले अंतर म्हणजे वेग
- १) अ, ब, क   २) ब, क, ड   ३) अ, क, ड   ४) वरील सर्व

८७. ६०० मीटर अंतर ३६ सेकंदात ओलांडणाऱ्या गाडीचा ताशी वेग किती कि.मी. असेल ?

१) ५० कि.मी.	२) ७२ कि.मी.	३) ६० कि.मी.	४) ४५ कि.मी.

८८. एका सांकेतिक भाषेत ५७३ चा अर्थ bring cold water असा होतो. ३४२ चा अर्थ water is good असा होतो व bright good boy साठी १२६ हा संकेत वापरतात तर पुढीलपैकी boy is bright साठी खालीलपैकी संकेत कोणता ?

- १) ३७१   २) ५७४   ३) ६४१   ४) ६७३

८९. ८४ विद्यार्थी असलेल्या एका वर्गात मुले व मुली ५ : ७ या प्रमाणात आहेत, मुलीपैकी ७ जणी हिंदी आणि इंग्रजी बोलू शकतात एकूण विद्यार्थ्यांपैकी ५० टक्के फक्त हिंदी बोलू शकतात. फक्त हिंदी बोलणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या ही फक्त इंग्रजी बोलणाऱ्या विद्यार्थ्यांच्या संख्येच्या २१ : १६ या प्रमाणात आहे. फक्त इंग्रजी बोलणाऱ्या मुलांची संख्या केवळ इंग्रजी बोलणाऱ्या मुलींच्या संख्येच्या ३ : ५ या प्रमाणात आहे. तर दोन्ही भाषा बोलणाऱ्या मुलांची संख्या किती आहे ?

- १) ४   २) ५   ३) ३   ४) २

९०. ऋषिकेशने एक घडयाळ ५४० रूपयाला विकले तेव्हा त्याला १०% तोटा झाला जर २०% नफा व्हावा अशी त्याची इच्छा असेल तर त्याने ते घडयाळ किती रूपयास विकावे ?

- १) ५४०   २) ६८०   ३) ५२०   ४) ७२०

९१. ५ वाजल्यापासून ८ वाजेपर्यंत कोणत्यावेळी घडयाळाचे दोन्ही काटे एकावर एक येतात ?

- १) ५:३० मि.   २) ५:२२ मि.   ३) ५:२२^{८/११}   ४) ५:२७^{३/११}

९२. एका स्त्रीची ओळख करून देताना दामु अण्णा म्हणाले. 'हिची आई माझ्या सासुची एकुलती एक मुलगी आहे' तर ती स्त्री दामु अण्णाची कोण ?

- १) सुन   २) मुलगी   ३) बहिण   ४) भाची

९३. प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल ?

१७	२४	?
२२	२०	१८
२१	१६	२३

- १) २०   २) ३०   ३) १९   ४) २२

खालील विधानांवरून प्रश्नांची योग्य उत्तरे सांगा.

सहा मुले A, B, C, D, E आणि F व पाच मुली P, Q, R, S आणि T यामधून खालील अटीनुसार ६ जणांचा एक संघ निवडायचा आहे ?

- १) A व D एकमेकांसोबत असतील   २) C हा S सोबत नसेल   ३) S व T एकमेकांसोबत असतील
४) B हा E सोबत खेळू शकत नाही   ५) D हा P सोबत नसेल   ६) B व R सोबत असतील
७) C व Q सोबत असतील.

९४. जर संघात ५ मुले असतील, तर उरलेली एकटी मुलगी कोण असेल ?

- १) P   २) Q   ३) R   ४) S

९५. विधान :   १) सर्व पेटया या बाटल्या असतात.

२) काही बाटल्या बरण्या असतात.

अनुमान :

- अ) काही पेटया बरण्या असतात   ब) काही बरण्या पेटया असतात
क) काही बरण्या या बाटल्या असतात   ड) काही बाटल्या पेटया असतात
१) काही अनुमान निघत नाही   २) फक्त अ व ब अनुमाने निघतात
३) फक्त ब व क अनुमाने निघतात   ४) फक्त क व ड अनुमाने

९६. रोहन उत्तर दिशेला ३ कि.मी. चालत गेला. नंतर तो त्याच्या डावीकडे वळला आणि २ कि.मी. चालत गेला. तो पुन्हा डावीकडे वळला आणि ३ कि.मी. चालत गेला. या ठिकाणाहून तो डावीकडे वळला आणि ३ कि.मी. चालला सुरुवातीच्या ठिकाणापासून तो किती अंतरावर आहे ?

- १) १ कि.मी.   २) २ कि.मी.   ३) ३ कि.मी.   ४) ५ कि.मी.

९७. जर शिक्षकदिन मंगळवारी आला असेल तर त्याच वर्षी गांधी जयंती कोणत्या वारी येईल ?

- १) बुधवार   २) सोमवार   ३) मंगळवार   ४) शनिवार

९८. MILK : ११ - ७ १० - १० - ९ :: GURC : ?

- १) ७ - १२ - १८ - ३   २) ९ - २३ - २० - ५   ३) ५ - १९ - १६ - १   ४) यापैकी नाही

९९. सहा विद्यार्थी फोटो काढण्यासाठी एका रांगेत बसलेले आहेत. K हा V आणि R यांच्यामध्ये बसलेला आहे. V हा M च्या शेजारी बसलेला आहे. M हा B च्या शेजारी बसलेला आहे. B हा डाव्या बाजूच्या टोकावर बसलेला आहे. Q हा R च्या शेजारी बसलेला आहे. तर V हा कोणत्या दोन विद्यार्थ्यांच्या मध्ये बसलेला आहे ?

- १) M व R   २) M व K   ३) R व B   ४) B व K

१००. P + Q म्हणजे P हा Q चा मुलगा आहे.

P - Q म्हणजे P ही Q ची मुलगी आहे.   P * Q म्हणजे P हा Q चा भाऊ आहे.

P / Q म्हणजे P ही Q ची बहिण आहे.   P = Q म्हणजे P हा Q चा पती आहे

तर पुढील M हे N चे सासरे आहेत. यासाठी कोणता नातेसंबंध योग्य असेल ?

- १) O = N - M   २) N + O - M   ३) N = O - M   ४) M - O = N